

Hebo Trädgård

TED OSCARSSON OCH SARA BERGLIND

Redan i unga år fick Ted upp intresset för de agrara näringarna i allmänhet och grönsaksodling i synnerhet. Han läste på det numera nedlagda Naturbruksgymnasiet Säbyholm i Upplands-Bro, men efter gymnasiet blev det istället arbete som asfaltläggare under ett antal år. Drömmen om att driva en egen grönsaksodling fanns dock hela tiden med honom och när en gård i Sättra brunn utanför Sala dök upp till försäljning 2010 bestämde sig Ted för att slå till. En starkt bidragande orsak till att det blev just den här gården var att det redan fanns en befintlig grönsaksodling på platsen, och Ted kunde ta över verksamheten utan att behöva bygga upp allting från grunden.

Odlingen i Hebo var dessutom inte vilken som helst. Redan på sjuttioalet började Henry Karlström odla på platsen, en ekopionjär som var med och grundade KRAV 1984 och än idag har Hebo Trädgård medlemsnummer 4 i KRAV. ”Jag tog över gården 1975 från min morfar, då var det två hektar sandöken” berättar

Henry. ”Jag insåg snabbt att jag behövde mer mark så efterhand köpte jag till lite angränsande mark. Men det stora jobbet var att få jorden bördig, halva arealen gröngödslades alltid och sedan spred jag så mycket stallgödsel jag lyckades få tag på från grannarna. Med tiden byggdes mullhalten och strukturen upp i jorden, och bördigheten ökade drastiskt.”

På den tiden var ekologiskt något helt nytt och Henry fick prova sig fram i olika riktningar för att sälja sina grönsaker. ”Ett tag var det populärt med hälsohem och jag hade fyra stycken som handlade en hel del av mig. Sedan var vi några små till medelstora odlare i Svealand och södra Norrland som bildade en samodlarförening för att kunna sälja till Konsum. Ett tag funkade det väldigt bra, men i takt med att efterfrågan på ekologiskt blev större så ville butikerna ha sina egna varumärken istället, i det här fallet Änglamark. För oss var det viktigt med spårbarheten och att alla grönsaker skulle gå att härleda till den gård de kom

ifrån, men då valde Konsum att hellre gå till de större odlarna i Skåne och på Gotland. Därefter var jag med och startade upp Bondens Marknad, först i Stockholm och sen i Västerås. Jag sålde jättebra där, och det blir bättre marginaler utan mellanhänder, samtidigt som de där lördagarna också tog på krafterna.”

När Ted köper gården 2010 är Henry på väg att pensionera sig. ”Jag försökte mekanisera så mycket som möjligt för att underlätta arbetet, men kroppen hade också tagit mycket stryk. Det var fantastiskt roligt när Ted dök upp och ville driva odlingen vidare. Det fanns andra som var intresserade av att köpa för att göra en hästgård, men det vägrade jag. Efter att ha byggt upp jorden här under så lång tid hade det varit oerhört tragiskt att se hela det arbetet gå förlorat.”

Under det första året var Henry också med som en mentor åt Ted, han visade hur odlingsplaneringen var upplagd och inte minst hur alla gamla maskiner och redskap fungerade. Odlingsytan var vid den här tiden fem hektar, varav hälften i grönsaker och hälften i gröngödsel. Men ganska snart kände Ted att det blev för övermäktigt och ytan skalades ner kraftigt de första åren samtidigt som han arbetade heltid vid sidan om odlingen. Men med mer rutin och erfarenhet började sakta odlingen att växa igen och 2018 var ytan åter uppe i fem hektar och Ted beslöt sig för att säga upp sig från sitt jobb och satsa helhjärtat på odlingen. ”Vi har idag kanske lite fler grödor än vad Henry hade, men annars är det ganska mycket som är likt den odling som han byggde upp under mer än trettio år.”

Två år senare, 2020, flyttar Sara in på gården. Till en början är hon inte involverad i odlingen utan arbetar som ekonom samtidigt som hon vid tillfället även är föräldraledig på deltid. Men efter att delat sin tid i odlingen med arbetet som ekonom under en säsong begär hon tjänstledigt från sitt skrivbordsjobb och plötsligt är de två som driver odlingen. ”Det kan vara tungt i längden att vara ensam, speciellt den där känslan av att det inte finns någon annan som förstår hur verksamheten eller den ekonomiska verkligheten ser ut och fungerar. Det är mycket skönare att vara två här på gården, så vi kan bolla idéer och stötta varandra.”

Även om de inte har någon uttalad arbetsdelning så sitter Ted med all sin odlingserfarenhet inne på väldigt mycket praktisk kunskap och det har naturligt blivit att han tagit hand om odlingsplaneringen, även om Sara blivit mer och mer involverad i den för varje år som går. Ted är också traktorföraren; ”Gamla traktorer är nästan som att köra med häst, det tar väldigt lång tid att lära sig att köra dem riktigt bra.” Även om de båda jobbar på gården så arbetar de ofta självständigt utan att trampa varandra på tårna. Det blir många arbetstimmar under en säsong, både Ted och Sara trivs med arbetet och det kan ibland vara svårt att sluta eftersom det alltid finns saker att göra. ”Är det något vi är dåliga på så är det kanske att sluta jobba. Vi gillar att vara ute i naturen; cykla, klättra, paddla kajak och åka skidor. Men under högsäsong blir det ofta väldigt långa dagar i odlingen och det är inte ovanligt att vi är ute en stund på kvällarna också.” Vintern blir dock lugnare med tid för återhämtning. ”Det blir kanske att vi tvättar och packar lite större partier emellanåt. Och sedan ser vi till att det alltid är påfyllt i gårdsbutiken, för den är öppen året om. Men tempot är betydligt lugnare.”

